Innspill til Høringsnotat – Kompetanse i barnevernet

Fakultet for samfunnsvitenskap ved Nord universitet gir bachelorutdanning i barnevern (barnevernspedagogutdanning) og sosialt arbeid (sosionomutdanning). Vi gir også masterutdanning i samfunnsvitenskap som inkluderer en studieretning i sosialt arbeid.

Hovedsynspunkt

Vi støtter i hovedsak forslagene som fremmes i høringsnotatet. Det argumenteres for og begrunnes godt hvorfor det bør innføres krav til masterutdanning for å ivareta og utføre kjerneoppgavene i barneverntjenesten. Likeledes hvorfor det bør stilles krav til masterutdanning for ledere i barneverntjenesten. Overgangsordningen og unntaksbestemmelsene synes også i hovedsak fornuftige og hensiktsmessig for å sikre kontinuerlig kompetanse og hindre ytterligere turnover.

Utover dette har vi følgende innspill:

- **Barnevernsinstitusjoner**

For tilsatte i barnevernsinstitusjoner som har et stort og døgnkontinuerlig ansvar for barn og unge i en svært sårbar livssituasjon vurderes det tilstrekkelig med utdanning på bachelornivå. Krav om masterutdanning begrenses til lederne. Arbeid i institusjoner stiller stor krav til kompetanse. Vi er klar over at det generelle utdanningsnivået i barnevernsinstitusjonene er lavere enn i barneverntjenesten, men vi mener likevel departementet bør ha en ambisjon om å øke utdanningsnivået, f.eks. ved å øremerke visse stillinger i barnevernsinstitusjonene til personell med utdanning på masternivå, også blant miljøpersonale. Det kan være foreslåtte masterutdanninger innenfor barnevern, men her vil også et bredere spekter av annen relevant masterutdanninger være særlig aktuelt.

- **Veiledet første år for nyansatte.**

Selv om behovet for veiledning understrekes i høringsnotatet, støttes ikke kravet om et veiledet første år for nyansatte. Dette begrunnes bl.a. med økt andel ansatte med masterutdanning. Vi vil understreke at behovet for veiledning ikke faller bort gjennom utdanning på masternivå. Utdanning og yrkesutøvelse er uansett to ulike læringsarenaer, hvor læring gjennom veiledet praksis vil ha stor betydning for kompetanseutvikling og god skjønnsutøvelse. Vi finner det også paradoksalt at det skulle være mindre behov for veiledning hos nyansatt med masterutdanning i barnevern, enn behovet i profesjoner med lengre utdanning slik som lege og psykolog. Vi ønsker derfor at kravet om veiledet første år lovfestes.

- **Krav om at barnevernet skal ta imot praksisstudenter**

Mangel på egnede praksisplasser har vært et kontinuerlig problem både for barnevernspedagogutdanningen og sosionomutdanningen gjennom en årrekke. Det er derfor gledelig at det nå foreslås en lovfestet plikt i barnevernet til å ta imot studenter i praksis når utdanningsinstitusjonene ber om det. Vi vil understreke at plikten må omfatte både barnevernspedagogutdanningen og sosionomutdanningen, selv om den nasjonale retningslinjen for sosionomutdanning ikke eksplisitt stiller krav om praksis i barnevernet.
Vi vil imidlertid vil advare mot å innføre en egen betalingsordning for praksisplasser som Bufetat og barnevernstjenestene tilbyr. Denne betalingen bør gå direkte fra statlig nivå til virksomhetene slik at de kan frigjøre kapasitet til veiledning. Faglig veiledning av studenter og nyutdannede kandidater bør inngå som en viktig og pålagt oppgave i tjenestene og legges inn i de årlige budsjettene i virksomhetene. Det blir uholdbart for utdanningsinstitusjonene å operere med ulike betalingsordninger for praksisplasser i ulike praksisfelt. Dersom departementet vil tilbake til en ordning der utdanningsinstitusjonene betaler den enkelte praksisveileder for å veilede studenter gjennom frikjøp, må dette gjelde for alle andre praksisfelt som tilbyr praksisplasser.

- **Sikring av kvalitet og nasjonale prøver.**

Vi støtter ikke forslag om nasjonale prøver på mastergradsnivå, heller ikke i juss. Det foreligger ikke overbevisende argumenter for behovet for en standardisering av slikt kompetansekrav. Den enkelte utdanningsinstitusjon som oppfyller kompetansekravene til å gi mastergradsutdanninger i barnevern har et ansvar for å sikre tilstrekkelig kvalitet i læringsutbyttet på alle fagemner. Og i likhet med andre fagemner i disse utdanningene inkluderer også juss et betydelig grad av skjønnsutøvelse som ikke enkelt ivaretas gjennom nasjonale prøver.

Det er imidlertid viktig at det etableres ordninger som sikrer at mastergradsutdanningen i barnevern gir en reell videreutdanning på høyere grads nivå. Det bør derfor tydeliggjøres hvilke kvalifikasjonsgrunnlag i barnevernsarbeid utdanningene bygger på. Dette gjelder særlig i det tverrfaglig masterprogrammet hvor innslag av fagemner som er relevant for barnevernsarbeid kan være svært ulikt mellom bachelorutdanninger som kvalifiserer for opptak. Men det er også viktig å sikre at utdanningen ikke får karakter av etterutdanning for kandidater hvor det er lang tid siden fullført grunnutdanning. Videre er det også viktig at det utvikles gode og varierte vurderingsordninger i utdanningene, herunder høye kompetansekrav til de som skal være sensorer. Det bør legges til rette for ordninger med jevnlig karakterpanel på tvers av ulike institusjoner som gir utdanningene for å sikre en lik og høy kvalitet.

Kollegiet ved Sosialarbeiderutdanningene ved Fakultet for samfunnsvitenskap